

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

Türkiye'deki hapishanelerde yaşanan hak ihlallerine her geçen gün bir yenis eklenmektedir. Hasta mahpuslar ile koşullu salıverilme hakkı elde etmesine rağmen İdare ve Gözlem Kurullarının türlü öznel gerekçeleriyle tahliyeleri engellenen mahpuslar ise bu hak ihlallerinden en çok etkilenenlerdir.

14.04.2020 tarihinde kabul edilen 7242 sayılı Kanun ile 5275 sayılı İnfaz Yasası'nda yapılan değişiklikler ve 29 Aralık 2021 tarihli Adalet Bakanlığı'nın yayınladığı yönetmelik ile 1 Ocak 2021'den itibaren mahpuslar, İdare ve Gözlem Kurulları tarafından 3 ayda bir "iyi hal" tespitine tabi tutulmaktadır. İdare ve Gözlem Kurulu'na hem "iyi hal tanımı yapma" hem de "tahliye erteleme" gibi çok geniş yetkiler veren bu düzenlemeler neticesinde mezkûr kurul adeta bir tür mahkeme statüsüne getirilmiştir.

Bu durumu "ceza içerisinde ceza", "paralel yargılama" ve "kişiyi özgürlüğünden mahrum bırakma suçu" kapsamında değerlendirmek mümkündür. Ayrıca bu düzenleme-uygulama, "suçta ve cezada kanunilik ilkesine", "geriye yürümezlik ilkesine", "ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesine", "infazda temel ilkeye" ve "umut hakkına" aykırılık göstermektedir.

Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Hapishanesi'nde tutulan 30 yıllık mahpuslar Mustafa Yiğit, Serdar Şitilav, Murat Çelik ve 12 yıllık hapis cezasının dörtte üçünü tamamlayan Nevzat Akbulak'ın da sırasıyla 3 kez, 2 kez, 1 kez ve 3 kez olmak üzere tahliyeleri engellenmiş, kendileri koşullu salıverilme haklarından faydalandırılmamıştır.

Mezkûr hapishanede tutulan Nevzat Akbulak isimli mahpus hakkında 07/11/2023, 05/02/2024, 06/08/2024 tarihlerinde düzenlenen İdare ve Gözlem Kurulu kararları hem söz konusu üç mahpusun hem de Türkiye'deki diğer hapishanelerdeki mahpusların subjektif gerekçelerle

tahliyelerinin nasıl engellendiğini çok net göstermektedir. Yukarıda belirtilen tarihli rapörlarda Kurul, Akbulak'ın "(...)Demokratik Özerklik ile ilgili düşüncelerinin değişmemesini(...)" "(...)kendisine nasihat edilen hiçbirşeye uymamasını(...)" gerekçe kategorisine alarak absürt bir şekilde mahpusun henüz "toplumla bütünleşmeye hazır olmadığına" karar vermiştir.

Bu bağlamda;

1. 14.04.2020 tarihli düzenlemeler neticesinde mahpusların maruz bırakıldıkları hak ihlallerinin önlenmesine dönük bir girişiminiz olacak mıdır? İlgili yönetmeliklerin değişikliğine dair bir çalışmanız mevcut mudur?
2. İdare ve Gözlem Kurullarının bir nevi "mahkeme" gibi görev yapmasının hukuki gerekçesi nedir?
3. İlgili düzenlemeler ile "umut hakkının" gasp edilmesinin gerekçesi nedir?
4. Yiğit, Şitilav ve Akbulak'ın hukuki gerekçelerden yoksun keyfi sebeplerle mahpusluluklarının devam ettirilmesi bakanlığınızın merkezi bir politikasının neticesinde midir?
5. Hapishanelerden tahliye olabilmek için Demokratik Özerkliğe dair nasıl bir düşünceye sahip olmak gerekmektedir?
6. Hapishaneden tahliye olmak için Kurul'un tüm "tavsiyelerine" mi uymak gerekiyor yoksa bazılarına uymak yeterli midir? Bazıları yeterliyse bunlar nelerdir?
7. Kurullar tarafından mahpuslara iletilen "tavsiyeler" sizin tarafınızdan mı hazırlanmakta yoksa her Kurulun kendi "tavsiye listesi" mi vardır?
8. Son bir yıl içerisinde İdare ve Gözlem Kurullarının kararlarıyla tahliyesi engellenen mahpus sayısı kaçtır?